

Mladistvý a místní příslušnost soudu

Podle § 18 odst. 1 tr. ř. se za místo spáchání trestného činu považuje především místo, kde došlo k jednání pachatele naplňující objektivní stránku trestného činu, ale také místo, kde nastal nebo měl nastat následek trestného činu (srov. rozhodnutí č. [12/1972](#) Sb. rozh. tr.). Přitom právě toto hledisko místa spáchání činu je základním a prvotním pro určení místní příslušnosti, a má přednost před příslušností určenou podle ostatních hledisek stanovených v § 18 odst. 2 tr. ř. Vyloučení konání řízení o provinění spáchaném mladistvým na podkladě § 73 odst. 1 písm. b) z. s. m. podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, nemá žádný dopad na aplikaci obecných ustanovení upravených v hlavě první tohoto zákona (tj. § 1 až 4 z. s. m.), která stanoví obecné principy a vymezují jednotlivé pojmy pro celý tento zákon. Ustanovení § 73 odst. 1 z. s. m. proto jejich užití nevyklučuje a uplatní se i v případě, když trestní řízení se podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže nekoná. Z tohoto důvodu se i v takovém případě plně uplatní ustanovení § 2 odst. 2 písm. d) a § 4 z. s. m. a i v této věci nadále koná řízení soud pro mládež, neboť ve smyslu § 4 z. s. m. jde o výkon soudnictví ve věcech mladistvých, které vykonávají soudy pro mládež. Určení věci do soudnictví ve věcech mladistvých je založeno na hmotně právní skutečnosti, že čin (provinění) spáchal mladistvý, tedy osoba, která v době spáchání dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku [srov. § 2 odst. 1 písm. c) z. s. m.].

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Td 16/2013, ze dne 27.3.2013)

Nejvyšší soud České republiky jako soud pro mládež rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 27. března 2013 v trestní věci obviněného mladistvého, vedené u Okresního soudu v Kladně, soudu pro mládež, pod sp. zn. 4 Tm 33/2012, o příslušnosti soudu tak, že podle § 24 odst. 1 tr. ř. je k projednání trestní věci obviněného mladistvého příslušný Okresní soud v Třebíči, soud pro mládež.

Z odůvodnění :

Okresnímu soudu v Kladně, soudu pro mládež byla Okresním státním zastupitelstvím v Kladně podána dne 19. 12. 2012 obžaloba na obviněného mladistvého pro provinění vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, spočívající v tom, že v přesně nezjištěné noční době od 17. 7. 2011 do 19. 7. 2011 v místnosti zdravotnické izolace R. s. B., R., okres T., přistoupil k ležící nezl., odkryl jí příkrývku a hladil ji po přední části předloktí tak, že přejížděl rukama od zápěstí až k jejímu lokti, na obou rukách současně, poté jí vyhrnul tepláky až po kolena a stejným způsobem jako ruce jí hladil i obě nohy, a to od kotníků až po kolena, když nezletilá mladistvého žádala, ať svého jednání zanechá, strhnul jí tepláky od kolen ke kotníkům, poté jí je upravil do původního stavu a začal ji lehce fackovat do tváří, dvěma prsty jí tiskl křídla nosu, čímž jí omezil v dýchání nosem, a následně nezletilé vyhrožoval, že o tom nesmí nikomu říct, nebo zabije ji i její matku.

Okresní soud v Kladně, soudu pro mládež, usnesením ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 4 Tm 33/2012, rozhodl tak, že podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. trestní věc mladistvého předložil Nejvyššímu soudu České republiky, soudu pro mládež, (dále jen „Nejvyšší soud“) k rozhodnutí o místní příslušnosti. Tento postup odůvodnil tím, že trestní stíhání mladistvého bylo zahájeno v době, kdy již dovršil devatenácti let, neboť usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 14. 8. 2012 mladistvý obdržel dne 16. 8. 2012. Bylo proto třeba postupovat ve smyslu ustanovení § 73 odst. 1 písm. b) z. s. m. a místní příslušnost určit ve smyslu § 18 odst. 1 tr. ř. podle hlediska

místa, kde bylo provinění (trestný čin) spácháno. Takovým soudem je s ohledem na to, že k provinění došlo v obvodu bývalého okresu T., Okresní soud v Třebíči. V dané věci však tyto podmínky nebyly akceptovány, a pokud byla obžaloba podána Okresnímu soudu v Kladně, jehož místní příslušnost byla založena podle zásad § 37 z. s. m., tedy místa, kde se mladistvý v době činu zdržoval a bydlel, není tento soud pro mládež soudem místně příslušným.

Nejvyšší soud jako soud pro mládež, jemuž byla tato věc předložena, v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 tr. ř. podle něhož, vzniknou-li pochybnosti o příslušnosti soudu, rozhoduje o tom, který soud je příslušný k projednání věci, soud, jenž je nejbližší společně nadřízen soudu, u něhož byla podána obžaloba, a soudu, který má být příslušný podle rozhodnutí o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti. Přitom je vázán jen zákonnými hledisky rozhodnými pro určení příslušnosti a v případě mladistvých zakotvenými v ustanovení § 37 a § 39 z. s. m., avšak jen v případě, pokud nejsou dány okolnosti vyplývající z ustanovení § 73 z. s. m.

Místní příslušnost pro trestní řízení ve věcech mladistvých je upravena v § 37 z. s. m., podle kterého řízení koná soud pro mládež, v jehož obvodu mladistvý bydlí, a nemá-li stálé bydliště, soud, v jehož obvodu se zdržuje nebo pracuje (odst. 1). Nelze-li žádné takové místo zjistit nebo jsou-li mimo území České republiky, koná řízení soud pro mládež, v jehož obvodu bylo provinění spácháno; jestliže nelze místo činu zjistit, koná řízení soud pro mládež, v jehož obvodu čin vyšel najevo (odst. 2). Toto speciální ustanovení se uplatní jen tehdy, pokud v trestní věci mladistvého lze vést trestní řízení podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, tzn., že nenastaly okolnosti vymezené v § 73 odst. 1 písm. a) nebo b) z. s. m., podle něhož se zvláštní ustanovení o trestním řízení ve věcech mladistvých neužije, a) v řízení o proviněních, která obviněný spáchal jednak před dovršením osmnáctého roku, jednak po jeho dovršení, jestliže trestní zákoník na čin spáchaný po dovršení osmnáctého roku stanoví trest stejný nebo přísnější, nebo b) bylo-li zahájeno trestní stíhání až po dovršení devatenáctého roku mladistvého.

Pro posouzení těchto skutečností Nejvyšší soud z obsahu připojeného spisu zjistil, že mladistvý je narozený dne ..., trvalé bydliště má na P., G., kde se však nezdržuje, ale bydlí ve V., P., na okrese K., a to společně se svými rodiči a bratrem. Ve školním roce 2011 byl žákem S. p. š. d. na P. Orgány sociálně-právní ochrany dětí podle místa trvalého bydliště ani z místa, kde trvale bydlí, k jeho osobě ani rodině nemají žádné poznatky. Usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. ř. za použití § 6 odst. 1 z. s. m. ze dne 14. 8. 2012, č. j. KRPS-53913-85/TČ-2012-010371-KL, bylo mladistvému doručeno dne 16. 8. 2012 (č. l. 73 až 76, 77). Podle obsahu obžaloby a v ní uvedených skutkových zjištěních mladistvý čin, jenž je předmětem tohoto řízení, spáchal v době od 17. 7. 2011 do 19. 7. 2011 v areálu R. s. B., R. na okrese T.

Takto zjištěné skutečnosti svědčí o tom, že mladistvý se činu, který je předmětem tohoto řízení, dopustil (dne 19. 7. 2011) před dovršením 18-ti let věku a je ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) z. s. m. mladistvým a jeho čin je proviněním (srov. § 6 odst. 1, 2 z. s. m.). Po hmotně právní stránce na právní posouzení činu mladistvého „tulipána“ dopadají ustanovení zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

Pro řízení však za daných okolností již procesní ustanovení zákona o soudnictví ve věcech mládeže nedopadají, ale uplatní se procesní pravidla podle trestního řádu, neboť jak bylo výše zjištěno, trestní řízení v této věci bylo zahájeno až poté, co mladistvý již dne ... dovršil devatenácti let a platí zde proto pravidla stanovená v ustanovení § 73 odst. 1 písm. b) z. s. m., podle něhož „zvláštní ustanovení o trestním řízení ve věcech mladistvých se neužije“. Bylo proto nutné od okamžiku, kdy bylo trestní stíhání mladistvého zahájeno, podle trestního řádu a nikoli zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

Z tohoto plyne, že nebylo možné užít žádné z procesních ustanovení zákona o soudnictví ve věcech mládeže v § 36 až 88 z. s. m., ale bylo nutné postupovat v tomto trestním řízení shodně jako u dospělých pachatelů, tj., výhradně podle trestního řádu. Ustanovení § 73 odst. 1 z. s. m. má však

dopad toliko pro „řízení“, kdežto hmotně právní část tohoto speciálního zákona (§ 5 až 35 z. s. m.) zůstává citovaným ustanovením nedotčena.

V projednávané věci, bylo nutné již od počátku trestního stíhání (srov. vymezení tohoto pojmu podle § 12 odst. 10 tr. ř.) činit jednotlivé procesní úkony vůči mladistvému „tulipánovi“ pouze podle trestní řádu. Orgány činné v tomto řízení (policejní orgán i státní zástupce vykonávající dozor nad touto věcí) měly podle uvedené zásady podat obžalobu a místní příslušnost soudu pro mládež založit podle § 18 tr. ř.

Podle § 18 odst. 1, 2 tr. ř. řízení koná soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Nelze-li místo činu zjistit nebo byl-li čin spáchán v cizině, koná řízení soud, v jehož obvodu obviněný bydlí, pracuje nebo se zdržuje; jestliže se nedají tato místa zjistit nebo jsou mimo území České republiky, koná řízení soud, v jehož obvodu čin vyšel najevo. Nelze-li místo činu zjistit nebo byl-li čin spáchán v cizině, koná řízení soud, v jehož obvodu obviněný bydlí, pracuje nebo se zdržuje; jestliže se nedají tato místa zjistit nebo jsou mimo území České republiky, koná řízení soud, v jehož obvodu čin vyšel najevo.

Podle § 18 odst. 1 tr. ř. se za místo spáchání trestného činu považuje především místo, kde došlo k jednání pachatele naplňující objektivní stránku trestného činu, ale také místo, kde nastal nebo měl nastat následek trestného činu (srov. rozhodnutí č. [12/1972](#) Sb. rozh. tr.). Přitom právě toto hledisko místa spáchání činu je základním a prvotním pro určení místní příslušnosti, a má přednost před příslušností určenou podle ostatních hledisek stanovených v § 18 odst. 2 tr. ř.

Vzhledem k tomu, že čin, jak je shora popsán, mladistvý zcela vykonal v R., která se nachází na okrese T., není pochyb o tom, že jej spáchal v obvodu Okresního soudu v Třebíči. V tomto případě se tedy uplatní první z hledisek vymezených v § 18 odst. 1 tr. ř., a místně příslušným pro projednání této věci je proto Okresní soud v Třebíči.

K tomu je však nutné též zdůraznit, že vyloučení konání řízení o provinění spáchaném mladistvým na podkladě § 73 odst. 1 písm. b) z. s. m. podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, nemá žádný dopad na aplikaci obecných ustanovení upravených v hlavě první tohoto zákona (tj. § 1 až 4 z. s. m.), která stanoví obecné principy a vymezují jednotlivé pojmy pro celý tento zákon. Ustanovení § 73 odst. 1 z. s. m. proto jejich užití nevyklučuje a uplatní se i v případě, když trestní řízení se podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže nekoná.

Z tohoto důvodu se i v takovém případě plně uplatní ustanovení § 2 odst. 2 písm. d) a § 4 z. s. m. a i v této věci nadále koná řízení soud pro mládež, neboť ve smyslu § 4 z. s. m. jde o výkon soudnictví ve věcech mladistvých, které vykonávají soudy pro mládež. Určení věci do soudnictví ve věcech mladistvých je založeno na hmotně právní skutečnosti, že čin (provinění) spáchal mladistvý, tedy osoba, která v době spáchání dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku [srov. § 2 odst. 1 písm. c) z. s. m.].

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)